

Poučení insolvenčního navrhovatele - dlužníka o průběhu oddlužení a jeho povinnostech

Podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení je způsob, jak rozumně řešit svoje ekonomické problémy. Insolvenční řízení a oddlužení se řídí zákonem č. 182/2006 Sb., tzv. insolvenčním zákonem, který stanovuje pro insolvenční dlužníky (osoby žádající o oddlužení) řadu práv a povinností. Pro účely seznámení se s Vašimi právy a povinnostmi slouží následující stránky.

pojmy, které byste měli znát

insolvenční řízení	Soudní řízení vedené insolvenčním soudem. Účastníky řízení je insolvenční dlužník a věřitelé. Zahajuje se podáním insolvenčního návrhu. Jeho cílem je rozhodnout a vyřešit úpadek dlužníka (tj. situaci, kdy dlužník není schopen hradit své dluhy - přesně viz § 3 IZ) Oddlužení je jedním ze způsobů řešení úpadku.	
insolvenční soud	Soud příslušný projednat insolvenční návrh (podklad, na základě kterého dochází k zahájení ins. řízení), rozhodnout o úpadku insolvenčního dlužníka a způsobu jeho řešení a realizovat svoji rozhodovací a kontrolní pravomoc v průběhu insolvenčního řízení.	
insolvenční dlužník	Účastník ins. řízení. Je jím žadatel o oddlužení (tedy Vy, pokud podáte návrh na povolení oddlužení).	
insolvenční správce	Insolvenční správce je ustanoven soudem a zpravidla zůstává stejný po celou dobu insolvenčního řízení. Insolvenční správce zajišťuje řádný průběh insolvenčního řízení, komunikuje s insolvenčním dlužníkem, věřiteli a soudem. Je důležité svého správce po jeho ustanovení oslovit a domluvit se s ním na průběhu insolvenčního řízení.	
ustanovení insolvenčního zákona	stručná definice	obsah ustanovení
§ 109 IZ	účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení	(1) Se zahájením insolvenčního řízení se spojují tyto účinky: a) pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty nemohou být uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou, b) právo na uspokojení ze zajištění, které se týká majetku ve vlastnictví dlužníka nebo majetku náležejícího do majetkové podstaty, lze uplatnit a nově nabýt jen za podmínek stanovených tímto zákonem, to platí i pro zřízení soudcovského zástavního práva na nemovitostech nebo exekutorského zástavního práva na nemovitostech, které bylo navrženo po zahájení insolvenčního řízení; právo na uspokojení ze zajištění přitom náleží v případě zajištěné podmíněné pohledávky i dojde-li ke splnění odkládací podmínky pro vznik takové pohledávky po zahájení insolvenčního řízení; to platí obdobně v případě zajištěné budoucí pohledávky, dojde-li ke vzniku takové zajištěné budoucí pohledávky po zahájení insolvenčního řízení, c) výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty, lze nařídit nebo zahájit, nelze jej však provést. Pro pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávky jim na roveň postavené (§ 169) však lze provést nebo vést výkon rozhodnutí či exekuci, která by postihovala majetek náležející do majetkové podstaty dlužníka, na základě rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného podle § 203 odst. 5 a s omezeními tímto rozhodnutím založenými. Není-li dále stanoveno jinak, výkon rozhodnutí nebo exekuce se i nadále nařizuje nebo zahajuje a provádí proti povinnému, d) nelze uplatnit dohodou věřitele a dlužníka založené právo na výplatu srážek ze mzdy nebo jiných příjmů, s nimiž se při výkonu rozhodnutí nakládá jako se mzdou nebo platem.

Co to pro Vás znamená?

Insolvenční řízení se zahajuje podáním insolvenčního návrhu. Po podání insolvenčního návrhu nesmí věřitelé podat na dlužníka žalobu u soudu. Své pohledávky by měli uplatnit přihláškou v rámci insolvenčního řízení.

Nelze provádět ani exekuce, takže by např. nemělo dojít ke zpeněžení nemovitosti v dražbě exekutora apod. Pozor - exekuční srážky z příjmu (ze mzdy, důchodu apod.) je možné nadále provádět, nicméně zaměstnavatel nebo jiný plátcé příjmu by je měl deponovat (uschovávat) u sebe na účtu a exekutorovi je nevypláčet. Tyto srážky budou rozděleny mezi jednotlivé věřitele až v rámci insolvenčního řízení.

§ 111 IZ	nakládání s majetkem	<p>(1) Nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení. Peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem.(2) Omezení podle odstavce 1 se netýká úkonů nutných ke splnění povinností stanovených zvláštními právními předpisy, k provozování podniku v rámci obvyklého hospodaření, k odvrácení hrozící škody, k plnění zákonné vyživovací povinnosti a ke splnění procesních sankcí. Dále se omezení podle odstavce 1 nevztahuje na uspokojování pohledávek za majetkovou podstatou (§ 168) a pohledávek jim postavených na roveň (§ 169); tyto pohledávky se uspokojují v termínech splatnosti, je-li to podle stavu majetkové podstaty možné.(3) Právní úkony, které dlužník učinil v rozporu s omezeními stanovenými v důsledku účinků spojených se zahájením insolvenčního řízení, jsou vůči věřitelům neúčinné, ledaže si k nim dlužník nebo jeho věřitel předem vyžádal souhlas insolvenčního soudu.</p>
----------	----------------------	--

Co to pro Vás znamená?

Po podání insolvenčního návrhu nesmíte nakládat se svým majetkem takovým způsobem, který by Váš majetek znehodnotil, anebo znemožnil jeho zpeněžení v insolvenčním řízení. Nesmíte svůj majetek prodat, darovat třetí osobě, zničit apod.

Dluhy, které máte, nesmíte po podání insolvenčního návrhu hradit. Pokud po Vás budou věřitelé dluhy i nadále vymáhat, oznamte jim, že bylo zahájeno insolvenční řízení.

Zákaz hrazení dluhů se netýká dluhů, které jsou tzv. pohledávkami za majetkovou podstatou a pohledávkami jim postavených na roveň (viz ust. § 168 a 169 ins. zákona). Jde zejména o odměnu insolvenčního správce, výživné na děti nebo jiné osoby, zdravotní a sociální pojištění apod. Pokud si nejste jisti, jestli dluh máte hradit, anebo ne, obraťte se na insolvenčního správce, který Vám zpravidla napoví.

§ 192 IZ		<p>(1) Pravost, výši a pořadí všech přihlášených pohledávek mohou popírat insolvenční správce, dlužník a přihlášení věřitelé; popření pohledávky lze vzít zpět.</p> <p>(2) Insolvenční správce může při přezkumném jednání změnit stanovisko, které zaujal k jednotlivým pohledávkám v seznamu přihlášených pohledávek.</p> <p>(3) Není-li dále stanoveno jinak, nemá popření pohledávky dlužníkem vliv na její zjištění; jeho účinkem však vždy je, že pro pohledávku, kterou dlužník popřel co do její pravosti nebo výše, není v rozsahu popření upravený seznam přihlášených pohledávek exekučním titulem.</p> <p>(4) Věřitel může až do skončení přezkumného jednání, dokud jeho pohledávka není zjištěna, měnit výši přihlašované pohledávky. Jestliže v důsledku této změny není možné přezkoumat přihlášenou pohledávku při nařízeném přezkumném jednání, nařídí insolvenční soud zvláštní přezkumné jednání. Věřitel je však povinen uhradit ostatním věřitelům na jejich žádost náklady, které jim vznikly v souvislosti s jejich účastí na zvláštním přezkumném jednání.</p>
----------	--	---

§ 410 IZ		<p>(1) Není-li dále stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek za trvání účinnosti oddlužení obdobně § 190 až 202.(2) Přezkoumání přihlášených pohledávek provede insolvenční správce tak, že v seznamu přihlášených pohledávek podle § 189 odst. 1 u každé z pohledávek výslovně uvede, zda ji on sám, dlužník nebo věřitel popírá nebo nepopírá, přičemž ke stanovisku dlužníka bude připojen i podpis dlužníka; stanovisko dlužníka zjistí insolvenční správce při osobním jednání s dlužníkem, jehož datum a místo konání sdělí dlužníkovi nejméně 7 dní předem. Skončením osobního jednání s dlužníkem končí přezkumné jednání. Věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena, o tom insolvenční správce písemně vyrozumí a poučí jej o dalším postupu. Poté insolvenční správce vypracuje zprávu o přezkumu; její součástí je záznam o jednání s dlužníkem podepsaný insolvenčním správcem a dlužníkem, seznam přihlášených pohledávek a doklad o písemném vyrozumění věřitele, jehož nevykonatelná přihlášená pohledávka byla popřena.</p>
----------	--	--

Co to pro Vás znamená?

V rámci insolvenčního řízení insolvenční správce přezkoumává (tzn. kontroluje správnost, úplnost a oprávněnost) všech Vašich dluhů, které si věřitele přihlásí. Pokud si myslíte, že je pohledávka přihlášená špatně, popře ji.

Vy jako ins. dlužník máte také možnost pohledávky popírat. Pokud si myslíte, že je pohledávka přihlášená špatně, je vhodné to insolvenčnímu správci oznámit a domluvit se s ním na dalším postupu, co možná nejdříve. Přihlášky pohledávek uvidíte nejpozději na jednání s insolvenčním správcem, jehož termín správce nařizuje. Na tomto jednání také musíte pohledávky popřít nebo uznat. O dopadech Vašeho jednání Vás seznámí insolvenční správce.

§ 398 IZ	průběh oddlužení - zpeněžení majetku, provádění srážek ze mzdy	<p>(1) Oddlužení lze provést zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.</p> <p>(2) Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a zpeněžení majetkové podstaty při oddlužení má tytéž účinky jako zpeněžení majetkové podstaty v konkursu. Není-li dále stanoveno jinak, při tomto způsobu oddlužení do majetkové podstaty nenáleží majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojují jen z výtěžku zpeněžení zajištění.</p> <p>(3) Při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je dlužník povinen vydat insolvenčnímu správci majetek náležející do majetkové podstaty ke zpeněžení postupem obdobným podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a dále do doby podání zprávy o splnění oddlužení měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.</p> <p>(4) Nestačí-li částka podle odstavce 3 k uspokojení všech pohledávek za majetkovou podstatou a pohledávek jim postavených na roveň, uspokojí se nejdříve odměna a hotové výdaje insolvenčního správce, poté pohledávky věřitelů na výživném ze zákona, jestliže vznikly po rozhodnutí o úpadku, poté pohledávka podle § 390a odst. 5, poté záloha na úhradu odměny a hotových výdajů insolvenčního správce, poté ostatní pohledávky věřitelů na výživném ze zákona a poté náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty. Ostatní pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň se uspokojí poměrně. Po uspokojení těchto pohledávek rozvrhne dlužník prostřednictvím insolvenčního správce částku podle odstavce 3 mezi nezajištěné věřitele podle poměru jejich pohledávek způsobem určeným v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. Zajištění věřitelé se uspokojí jen z výtěžku zpeněžení zajištění; při tomto zpeněžení se postupuje obdobně podle ustanovení o zpeněžení zajištění v konkursu.</p>
----------	--	---

(5) Dlužníku, který o to požádal v návrhu na povolení oddlužení nebo v odůvodněných případech nejpozději při jednání s insolvenčním správcem podle § 410 odst. 2, může insolvenční soud stanovit jinou výši měsíčních splátek. Učiní tak jen tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že je výše splátek určená podle odstavce 3 způsobila ohrozit plnění splátkového kalendáře nebo že míra uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů bude vyšší i při jiné výši měsíčních splátek. Přitom dále přihlédne k důvodům, které vedly k dlužníkově úpadku, k celkové výši dlužníkových závazků, k dosavadní a očekávané výši dlužníkových příjmů, k opatřením, která dlužník činí k zachování a zvýšení svých příjmů a ke snížení svých závazků, a k doporučení věřitelů. Dlužníkovým návrhem jiné výše měsíčních splátek není insolvenční soud vázán. K opožděné žádosti insolvenční soud nepřihlíží. Insolvenční soud může obdobně stanovit jinou výši měsíčních splátek i po schválení oddlužení, jestliže o to požádá dlužník pro změnu poměrů. Soud tak učiní jen tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že je výše dosavadních splátek způsobila ohrozit plnění splátkového kalendáře nebo že míra uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů bude vyšší i při jiné výši měsíčních splátek. Odvolání proti rozhodnutím podle vět první a šesté není přípustné.

(6) Dlužník není povinen vydat majetek ke zpeněžení podle odstavce 3, vyplývá-li ze zprávy pro oddlužení, že by se zpeněžením tohoto majetku nedosáhlo uspokojení věřitelů. Dlužník také není povinen vydat ke zpeněžení své bydlí, ledaže ze zprávy pro oddlužení vyplývá, že jeho hodnota přesahuje hodnotu určenou podle prováděcího právního předpisu násobkem částky na zajištění obydlí v dlužníkově bydlišti. Není-li dále stanoveno jinak, pro účely zpeněžení podle odstavce 3 do majetkové podstaty nenáleží majetek, který dlužník nabyl v průběhu insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schválení oddlužení. Ustanovení § 409 odst. 4 není dotčeno.

(7) Je-li způsobem oddlužení plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce za účelem předcházení budoucímu úpadku uložit dlužníku povinnost využít v rozsahu nejvýše 100 hodin služby odborného sociálního poradenství poskytované registrovaným poskytovatelem sociálních služeb; odvolání proti tomuto rozhodnutí není přípustné. Tato služba se dlužníku poskytuje bez úhrady nákladů.

Co to pro Vás znamená?

Oddlužení probíhá tak, že:

- a) buďto dojde ke zpeněžení Vašeho majetku a výtěžek ze zpeněžení se použije na úhradu dluhů,
- b) nebo dojde ke zpeněžení majetku a současně se budou provádět srážky z Vašeho příjmu.

O tom, která ze dvou uvedených variant se bude realizovat, rozhoduje soud na základě vlastního uvážení (podstatné je, jaká varianta je výhodnější pro věřitele).

Pokud se budou z Vašeho příjmu provádět srážky, počítají se každý měsíc z Vašeho čistého příjmu. Mohou se tedy lišit každý měsíc podle toho, jak vysoký bude Váš příjem.

Insolvenčnímu správci jste povinni sdělit, jaký majetek vlastníte, aby ho mohl prodat.

§ 412 IZ	povinnosti v průběhu ins. řízení	<p>(1) Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je dlužník povinen(a) vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost a v případě, že je nezaměstnaný, o získání příjmu usilovat; nesmí rovněž odmítat splnitelnou možnost si příjem obstarat, b) hodnoty získané dědictvím, darem a z neúčinného právního úkonu, jakož i majetek, který dlužník neuvedl v seznamu majetku, ač tuto povinnost měl, vydat insolvenčnímu správci ke zpeněžení a výtěžek, stejně jako jiné své mimořádné příjmy a část výtěžku zpeněžení majetku náležejícího do společného jmění manželů, použít k mimořádným splátkám nad rámec splátkového kalendáře; za mimořádný příjem se nepovažují plnění z pojistných smluv o škodovém pojištění a plnění z titulu práva na náhradu majetkové a nemajetkové újmy, c) bez zbytečného odkladu oznámit insolvenčnímu soudu, insolvenčnímu správci a věřitelskému výboru každou změnu svého bydliště nebo sídla a zaměstnání, d) vždy k 15. březnu a k 15. září kalendářního roku předložit insolvenčnímu soudu přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců, neurčí-li insolvenční soud v usnesení o schválení oddlužení jinou dobu předkládání; insolvenční soud může v usnesení o schválení oddlužení stanovit i to, že přehled příjmů bude dlužník předkládat, e) nezatajovat žádný ze svých příjmů a na žádost insolvenčního soudu, insolvenčního správce nebo věřitelského výboru předložit k nahlédnutí svá daňová přiznání za období trvání účinků schválení oddlužení, f) neposkytovat nikomu z věřitelů žádné zvláštní výhody, g) nepřijímat na sebe nové závazky, které by nemohl v době jejich splatnosti splnit, h) vynaložit veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů. (2) Po dobu trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty vykonává insolvenční správce dohled nad činností dlužníka. O výsledcích své činnosti informuje insolvenční soud a věřitelský výbor.</p> <p>(3) Právní úkon, kterým dlužník za trvání účinků schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty odmítne přijetí daru nebo dědictví bez souhlasu insolvenčního správce, je neplatný. Totéž platí, jestliže dlužník uzavře bez souhlasu insolvenčního správce dohodu o vypořádání dědictví, podle které má z dědictví obdržet méně, než činí jeho dědický podíl. Má se za to, že dlužník, který za trvání účinků schválení oddlužení neodmítne dědictví, uplatnil výhradu soupisu.</p>
----------	----------------------------------	---

Co to pro Vás znamená?

V průběhu insolvenčního řízení jste povinni se snažit vydělat maximální možnou částku. Jste tedy povinni pracovat, pokud neexistují překážky, které by Vám práci znemožňovali. Vaše práce by měla odpovídat Vaším schopnostem a dovednostem. Všechny své příjmy jste povinni oznámit insolvenčnímu správci. Jakékoli mimořádné příjmy - tzn. dary, dědictví apod. jste povinni oznámit insolvenčnímu správci a poskytnout je ve prospěch insolvenčního řízení.

V ..... dne .....

.....
Váš podpis